

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 26 czerwca 2019 r.

BADK.DPK.133.38.2019 MR

P9-19/19	Data wpływu petycji 29 kwietnia 2019 r.
	Data sporządzenia informacji o petycjach 26 czerwca 2019 r.

POSTĘPOWANIE CYWILNE I ADMINISTRACYJNE

TEMAT

UZNANIE SKUTECZNOŚCI ZŁOŻENIA PISMA PROCESOWEGO

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Sebastian Adamowicz.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w celu uznania skuteczności złożenia pisma procesowego w administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, w dowództwie jednostki wojskowej i u kapitana statku morskiego oraz nałożenie na strony i ich przedstawicieli obowiązku informowania sądu o każdej zmianie miejsca zamieszkania, adresu do doręczeń lub siedziby.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji postuluje zmiany w postępowaniu cywilnym i administracyjnym, umożliwiające skuteczne złożenia pisma procesowego poza placówką pocztową, tj. w administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, w dowództwie jednostki wojskowej i u kapitana statku morskiego.

W uzasadnieniu petycji wskazano, że przepisy w obecnym brzmieniu „nie uznają, że złożenie pisma w administracji aresztu śledczego powoduje zachowanie terminu procesowego.” Autor podkreśla, że postulowane regulacje obowiązują już w Ordynacji podatkowej, Kodeksie postępowania karnego oraz w ustawie – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W petycji proponuje się również nałożenie na strony i ich przedstawicieli obowiązku informowania sądu o każdej zmianie miejsca zamieszkania, adresu do doręczeń lub siedziby. Autor petycji podnosi, że „nie ma żadnego racjonalnego uzasadnienia, aby strona postępowania cywilnego będąca osobą prawną albo tzw. ułomną osobą prawną nie zawiadamiała sądu o zmianie swojej siedziby czy aby strona nie zawiadamiała sądu o zmianie adresu do doręczeń”.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.) w **art. 57 § 1** stwierdza, że jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Upływ ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

Terminy określone w tygodniach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który nazwą odpowiada początkowemu dniowi terminu (§ 2).

Terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca (§ 3).

Terminy określone w latach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim roku, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim roku nie było – w dniu poprzedzającym bezpośrednio ten dzień (§ 3a).

Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą (§ 4).

Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało (§ 5):

1) wysłane w formie dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał urzędowe poświadczenie odbioru;

2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe;

3) złożone w polskim urzędzie konsularnym;

4) złożone przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej;

5) złożone przez członka załogi statku morskiego kapitanowi statku;

6) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego.

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.) w **art. 136 § 1** uznaje, że strony i ich przedstawiciele mają obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie swego zamieszkania.

W razie zaniedbania tego obowiązku pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany, a o obowiązku i skutkach jego niedopełnienia sąd powinien pouczyć stronę przy pierwszym doręczeniu (§ 2).

Przepisu § 2 nie stosuje się do doręczenia skargi o wznowienie postępowania lub skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (§ 3).

Strona, która zgłosiła wniosek o dokonywanie doręczeń na adres oznaczonej skrytki pocztowej, ma obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie tego adresu (§ 4).

Zgodnie z **art. 165 § 1 k.p.c.**, terminy oblicza się według przepisów prawa cywilnego.

Oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej

operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu (§ 2).

To samo dotyczy złożenia pisma przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego oraz przez członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku (§ 3).

Wprowadzenie pisma do systemu teleinformatycznego jest równoznaczne z wniesieniem pisma do sądu (§ 4).

INFORMACJE DODATKOWE:

Obowiązek informowania sądu o zmianie miejsca zamieszkania, określony w art. 136 § 1 k.p.c., spoczywa na stronie, a jeśli nie ma ona zdolności procesowej – na jej przedstawicielu ustawowym. Dotyczy to także konieczności informowania sądu o zmianie adresu skrytki pocztowej w sytuacji, gdy strona zgłosiła wniosek o dokonywanie doręczeń na adres oznaczonej skrytki pocztowej (§ 4). W judykaturze przyjęto, że strona czyni zadość wymienionemu obowiązkowi, gdy zawiadamia o zmianie adresu zarówno na piśmie, jak i ustnie oraz niezależnie od tego, czy osoby te mają pełnomocników.¹ Zgodnie z poglądem doktryny w razie ustanowienia pełnomocnika procesowego lub pełnomocnika do doręczeń zmiana miejsca zamieszkania nie będzie wpływać na tok procesu. Przepis art. 136 § 1 ma zastosowanie w razie zaniedbania przez profesjonalnego pełnomocnika zawiadomienia sądu o zmianie siedziby kancelarii adwokata lub radcy prawnego.²

Przepis art. 57 § 5 k.p.a. wprowadza wyjątek od zasady, że pismo powinno dotrzeć do adresata przed upływem terminu. Należy podkreślić, że przepis ten nie dotyczy terminu doręczania stronie decyzji organu. Jeżeli przepisy wyznaczają termin dla doręczenia decyzji, to decyzja musi być doręczona adresatowi przed upływem tego terminu. Konsekwencją regulacji z art. 57 § 5 jest stwierdzenie, że termin upływa o godzinie 24:00 ostatniego dnia danego terminu, a nie z chwilą zakończenia pracy przez urząd – adresata pisma.

W odniesieniu do skuteczności złożenia pisma przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego podkreślić należy, że w orzecznictwie sądów administracyjnych pobyt w areszcie śledczym zrównuje się z pobytem w zakładzie karnym.³

¹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2003 r., sygn. akt I PK 117/03, Lex nr 108206.

² Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., sygn. akt II PZ 35/05, OSNP 2006, nr 17–18, poz. 273.

³ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt II SA/Sz 397/14, Lex nr 1547303.

Niemniej jednak, osoba przebywająca w innego rodzaju placówce (w szpitalu psychiatrycznym lub zakaźnym), nie może powoływać się na zachowanie terminu w przypadku złożenia pisma w administracji takiej jednostki organizacyjnej. Może ona natomiast ubiegać się o przywrócenie terminu, powołując się na niemożność zachowania terminu.

OPRACOWAŁA

Monika Ruszczyk

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz